

AVIZ
**referitor la proiectul Legii privind egalitatea
de șanse între femei și bărbați**

Analizând proiectul **Legii privind egalitatea de șanse între femei și bărbați**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.133 din 30.08.2001,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Proiectul legii reglementează un domeniu important al relațiilor sociale, problematica privind condiția femeii în societatea contemporană și egalitatea de șanse a femeilor și bărbaților fără discriminări bazate pe apartenența la sex preocupând atât societatea civilă cât și foruri guvernamentale și neguvernamentale din diferite țări, precum și instituții și organizații internaționale, care au adoptat recomandări și reglementări în materie la nivelul Uniunii Europene și al Organizației Națiunilor Unite și au inițiat acțiuni și manifestări specifice pe plan regional și mondial. În context, proiectul este menit să completeze legislația internă în diverse sectoare de activitate și să o integreze procesului de armonizare cu legislația comunitară în domeniu.

Sub acest din urmă aspect, în afara actelor juridice internaționale, enunțate și în Expunerea de motive, semnalăm că în legislația comunitară **Directiva 86/613** se referă la aplicarea principiului egalității de șanse în agricultură, în cazul activităților desfășurate de liberi profesioniști, precum și la protecția femeilor din acest segment al activității pe perioada sarcinii și maternității, iar **Decizia Comisiei nr.43 din decembrie 1991** constituie un Consiliul de Avizare a oportunităților egale pentru femei și bărbați, a elaborării

și punerii în aplicare a politicilor și programelor în vederea promovării femeii salariate și asigurării egalității de tratament pentru aceasta. Prin aceste acte comunitare se solicită statelor să asigure lucrătorilor **(inclusiv liber profesioniști)** condiții egale de protecție împotriva riscurilor cauzate de boală, invaliditate, vârstă avansată, accidente de muncă sau boli profesionale și șomaj, cerințe la care se referă, de altfel și proiectul, mai puțin situația **liber profesioniștilor și a lucrătorilor din agricultură**, care ar trebui deci abordate.

Pe plan internațional, Organizația Mondială a Muncii a reglementat acest domeniu prin **Convenția 100/1951** privind egalitatea de remunerare, în sensul aplicării unei remunerații egale forței de muncă masculine și a celei feminine, pentru o muncă de valoare egală, precum și prin **Convenția nr.111/1958** privind nediscriminarea în domeniul forței de muncă și exercitării profesiei, care interzice orice **diferențiere, excludere sau preferință** bazată pe rasă, culoare, sex, religie, convingeri politice, ascendență națională sau orice alt motiv de discriminare.

Prin conținutul său normativ, proiectul se încadrează în categoria legilor ordinare, potrivit art.74 alin.2 din Constituție.

2. La art.8, se prevede dreptul angajaților care se consideră discriminați după criteriul de sex să formuleze sesizări/reclamații **“către angajator și/sau către organizația sindicală”** din unitate.

Sugerăm să se reanalizeze această normă sub aspectul abilitării organizației sindicale de a soluționa sesizările/reclamațiile în cauză, avându-se în vedere, faptul că prin prezentul proiect de lege se instituie o serie de obligații doar pentru angajator.

Pe de altă parte, în proiectul de lege se prevede că în caz de nerezolvare favorabilă a cererii, angajații pot adresa plângeri **“instanțelor judecătorești competente”**. Ar însemna, deci, ca angajații să poată ataca în justiție chiar și rezolvarea nefavorabilă de către organizația sindicală a reclamațiilor lor. Or, considerăm că rolul organizațiilor sindicale nu este acela de a rezolva astfel de sesizări/reclamații.

Ca atare, propunem eliminarea din textul art.8 a expresiei **“și/sau către organizația sindicală din unitate”**.

3. La art.23 alin.1, considerăm că referirea la **partidele politice** ar trebui reexaminată, întrucât acestea își desfășoară activitatea în baza unor statute proprii și a Legii partidelor politice (Legea nr.27/1996) în care o astfel de dispoziție ar trebui, eventual, să fie inserată.

4. La **art.41**, se instituie obligația persoanei chemată în judecată să dovedească cu probe faptul că nu a încălcat egalitatea de șanse între femei și bărbați în sensul prezentei legi. Considerăm că această normă ar trebui revăzută deoarece ea contravine principiilor juridice potrivit cărora, dovada existenței unui fapt se face de cel care o invocă. Ca atare, dovada privind “dezvinovățirea”, așa cum rezultă din text, nu poate fi cerută atâta timp cât n-a fost făcută dovada vinovăției, aceasta reprezentând, practic, o răsturnare a sarcinii probei.

5. La **art.46 alin.1**, expresia din partea introductivă a textului “dacă potrivit legii penale, nu au fost considerate infracțiuni” este în dezacord cu definiția dată contravenției în Ordonanța nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, care prevede că fapta descrisă ca atare drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică. Ca atare, propunem eliminarea din text a acestei expresii.

6. La **art.47**, propunem eliminarea **alin.2** ca fiind contrar concepției reglementării privind regimul juridic al contravențiilor. Sub acest aspect semnalăm că prin Ordonanța nr.2/2001 s-a instituit răspunderea contravențională a persoanei juridice, care este o răspundere directă și în nume propriu. Noua reglementare în materie nu mai cuprinde un text (ca alin.3 din art.5 al fostei Legi nr.32/1968) privind imputarea amenzii achitată de persoana juridică, persoanelor fizice vinovate, deoarece **vinovată de săvârșirea contravenției este persoana juridică însăși**. În aceste condiții, raporturile între persoana juridică și persoana fizică eventual implicată faptic în săvârșirea contravenției, rămân exterioare raportului juridic privind răspunderea contravențională, persoana juridică putând trata ulterior raporturile de muncă cu persoana fizică în orice mod consideră că este mai convenabil sau echitabil pentru părți și nu în mod obligatoriu prin recuperarea sumei plătita cu titlu de amendă contravențională, cum se prevedea în reglementarea anterioară.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. La **titlul proiectului**, cuvântul “Legea”, propunem să fie scris nearticulat, pentru unitate în redactare.

2. La **art.4 alin.(2)**, pentru precizia și claritatea textului, sugerăm înlocuirea cuvântului “constituie”, din debutul frazei, cu sintagma. “În sensul prezentei legi, este considerată...”

3. La **art.4 alin.(3) lit.b)**, propunem înlocuirea sintagmei “femei și bărbați” prin sintagma “femei sau bărbați”.

4. La art.5 pentru o corectă redactare, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, recomandăm scrierea cuvintelor din debutul textelor de la lit.a) - b), prin care sunt marcate enumerările din cuprinsul art.5, fără majusculă.

5. Pentru unitate în redactare, propunem ca marcarea capitolelor II - VII să fie făcută cu cifrele II - VII și nu prin numerale de tipul "al II-lea".

6. La art.9 alin.(1) lit.b), pentru folosirea unei terminologii unitare, cât și pentru corelarea cu terminologia folosită în actele normative din domeniul dreptului muncii vizând încadrarea în muncă, propunem înlocuirea sintagmei "relației de muncă", prin sintagma "raportului juridic de muncă sau de serviciu".

Totodată, pentru unitate în redactare, recomandăm scrierea abreviată a termenilor "articolul" și, respectiv, "alineatele" din norma de trimitere din textul dispozitiv de la alin.(1).

Aceeași observație formulăm și pentru textele de trimitere de la art.9 alin.(2), art.10 alin.(3), art.12, art.14, art.16 alin.(3), art.20 alin.(2), art.23 alin.(2), art.37 alin.(3) și art.39.

Semnalăm, de asemenea, că enumerările marcate cu literele mici ale alfabetului se redau, în normele de trimitere, prin cuvântul abreviat "lit." și nu prin cuvântul "punctul", astfel cum apar la art.9 alin.(2) și la art.12.

7. La art.11 lit.b) înțelesul textului este distorsionat, expresia "referitor la ..." nerăspunzând scopului urmărit de inițiator. S-ar putea examina următoarea formulare a textului:

"b) de a influența negativ situația persoanei angajate în ce privește promovarea profesională, remunerația sau veniturile de orice natură, ori accesul la formarea și perfecționarea profesională, în cazul refuzului acesteia de a accepta un comportament nedorit ce ține de viața sexuală".

8. La art.25, în textul de la lit.b), propunem scrierea sintagmei "contractul colectiv de muncă" fără majusculă, nefiind nominalizat.

9. La art.30, propunem eliminarea alin.(2), norma respectivă fiind cuprinsă la art.46 alin.(2) din capitolul "Sanțiuni".

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr.934/04.09.2001